

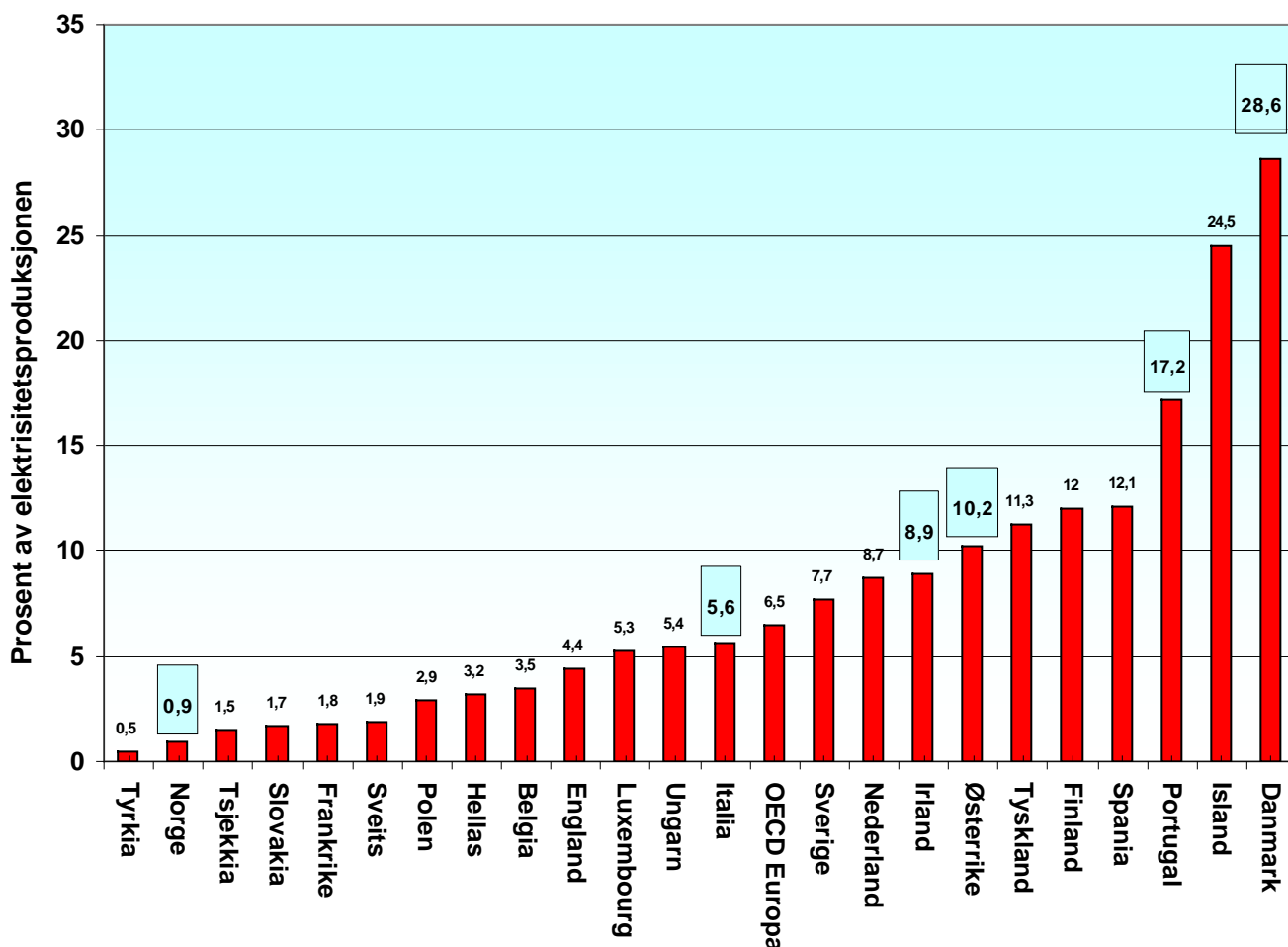
Norge på bunn i Europa innen ny fornybar strømproduksjon

Av Liv Thoring

Framtiden i våre hender har funnet ut at Norge er nest dårligst i Europa når det gjelder andelen elektrisitet produsert av fornybare energikilder utenom vannkraft. Bare Tyrkia er dårligere. Danmark er vinneren foran Island på annen og Portugal på tredje. Så følger Spania, Finland, Tyskland og Østerrike.

I den danske elektrisitetsproduksjonen utgjør andelen ny fornybar energi 29 prosent. I den norske er den bare en prosent. Finland har 12, Tyskland 11 og Sverige 8 prosent.

Andel elektrisitet produsert med fornybare energikilder utenom vannkraft i Europa i 2008

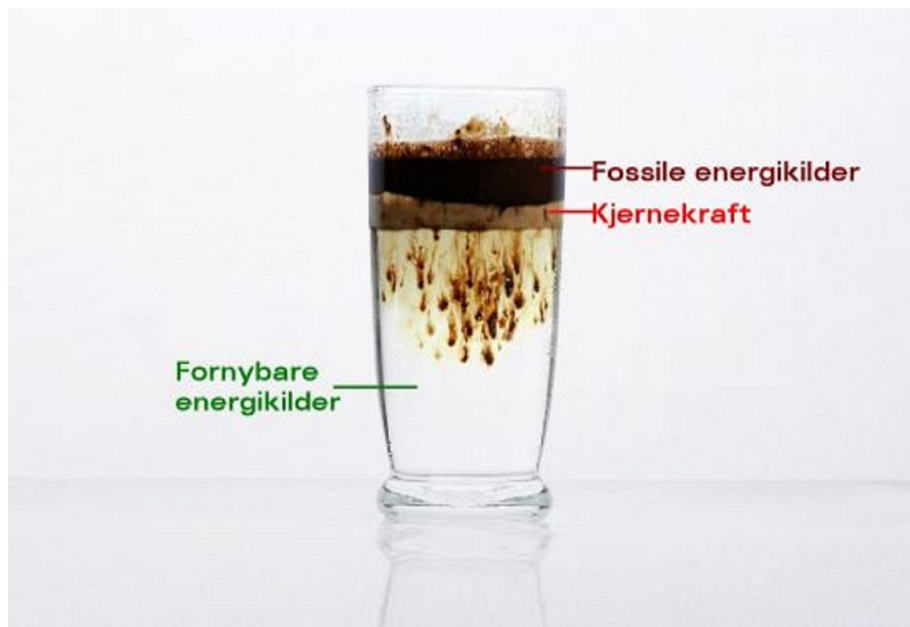
Kilde: International Energy Agency (IEA)-rapport om energi 2009 med data per 2008. Tabell 4. OECD: Share of electricity production from renewable sources excluding hydro (%) <http://www.iea.org/textbase/nppdf/stat/09/renew2009.pdf>. Fornybare energikilder inkluderer: Geotermisk, solvarme og sol fra PV, tidevann, vind, fast og flytende biomasse og biogass og fornybart kommunalt avfall.

Her i landet slår vi oss på brystet med vannkraften. Men faktum er at svenskene produserte halvparten så mye vannkraft som oss i 2007, og Frankrike nesten like mye som svenskene.¹ Så andre land har også en betydelig vannkraftproduksjon.

Halvparten av elektrisitet brukt i Norge er produsert med kull, gass og kjernekraft.

Andelen elektrisitet produsert med fornybare energikilder inkludert vannkraft er høy i Norge. Men siden Norge er del av et internasjonalt elektrisitetmarked er det ikke slik at all denne rene elektrisiteten blir levert til norske forbrukere.

Norske forbrukere som ikke ber om å få kjøpe fornybar elektrisitet, vil få over 50 prosent av sin elektrisitet produsert ute i Europa. Siden det meste av den fornybare energien i Europa er bundet opp i lokale leveranser, er denne elektrisiteten produsert med kull, gass og kjernekraft. (Foto: Ishavskraft/Big Fish)

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) beregner årlig andelen fornybar elektrisitet som levers til det norske markedet, og for forbrukere som ikke valgte vannkraft eller vindkraft i 2009 sank denne andelen til bare 48 prosent.² Dette skyldes i noen grad økt gasskraftproduksjon, men særlig skyldes dette eksporten av opprinnelsesgarantier – som har økt år for år og som i 2009 økte betydelig.³ Slike opprinnelsesgarantier er en varedeklarasjon som viser at elektrisiteten er produsert med fornybar energi. Netto eksport av slike opprinnelsesgarantier utgjorde 57 TWh (terrawatt-timer) 2009.⁴ I et middels år produseres det i Norge i dag totalt om lag 125 TWh, i 2009 ble det produsert totalt 132,8 TWh.⁵ Når utenlandske kraftleverandører dekker

¹ International Energy Agency, Tabell 5 OECD Primary Energy supply from renewable sources in 2007.

² Kilde: NVE: <http://www.nve.no/no/Kraftmarked/Sluttbrukermarkedet/Varedeklarasjon1/>

³ Kilde: NVE: <http://www.nve.no/no/Kraftmarked/Sluttbrukermarkedet/Varedeklarasjon1/>

⁴ Kilde: NVE: <http://www.nve.no/no/Kraftmarked/Sluttbrukermarkedet/Varedeklarasjon1/Importerte-og-eksporterte-opphavsgarantier/> Eksporterte opphavsgarantier utgjorde i overkant av 58,9 TWh (terrawatt-timer) i 2009. Av disse ble 19,4 TWh eksportert til Tyskland, 17 TWh til Sverige, 6,1 TWh til Belgia og 5,5 TWh til Nederland. Det ble importert opphavsgarantier for vind, vann og biobasert kraftproduksjon på til sammen 2 TWh til Norge i 2009. Netto eksport av opphavsgarantier utgjorde dermed om lag 57 TWh

⁵ Kilde: Ecohz: Varedeklarasjon strøm: <http://www.ecohz.com/facts-news/15/vare-deklarasjon-detaljert-info>

opp sine strømleveranser med fornybar energi fra Norge, vil denne produksjonen ikke lenger inngå i det norske markedet.

Ute i Europa er forbrukere bevisste på at man kan be om å få levert strøm som har en slik opprinnelsesgaranti som garanterer at strømmen de kjøper er produsert med fornybar energi. Særlig gjelder dette innbyggere i Tyskland, Italia, Nederland og ikke minst Sverige. I Norge derimot kjøper 80 prosent av el.-kundene strømmen sin uspesifisert. Det betyr at norske forbrukere som ikke er bevisste og ber om å få kjøpe fornybar elektrisitet, vil få over 50 prosent av sin elektrisitet produsert ute i Europa.

Siden det meste av den fornybare energien ute i Europa er bundet opp i lokale leveranser, er dermed denne elektrisiteten produsert med kull, gass og kjernekraft.⁶⁷ Dette medfører enorme klimagassutslipp og håndtering av radioaktivt avfall. Norge bør ha ambisjon om å levere ren energi til andre land som ikke har de samme rike vannkraft-ressursene som oss samtidig som vi selv kun bruker fornybar energi.

Framtiden i våre hender krever:

- EUs fornybardirektiv må implementeres raskt, og omlegging fra fossil til fornybar energibruk må økes betydelig. Den fornybare andelen i Norges energisystem må økes fra dagens ca 60 % til 75 % innen 2020, som vil være verdens høyeste. Det må utvikles langsiktige rammebetingelser som gir grunnlag for industriell utvikling av fornybarbransjen.
- Fornybardirektivets fleksible mekanismer i forhold til andre land må utnyttes og økt produksjon i Norge ut over den energien vi ikke bruker, må eksporteres.
- Det må anerkjennes at i bedrifter hvor staten i dag har betydelig eierskap, er eierskapet et av våre kraftigste virkemidler for å øke utvikling, implementering og spredning av fornybar teknologi, både hjemme og i utviklingssamarbeidet. Partiene må klargjøre hvordan de vil bruke dette verktøyet.
- Nødvendige offensive tiltak for elektrifisering av transportsektoren og av norsk oljeproduksjon iverksettes umiddelbart. Dette vil inkludere forbud mot salg av nye personbiler som kun har forbrenningsmotorer fra 2015, og påbud om at nye større petroleumsinstallasjoner skal drives med elektrisk kraft.
- All bruk av fyringsolje til oppvarming fases ut innen 2020. For at Norge skal nå sine klimamål må oljefyring erstattes med miljøvennlige alternativer.
- Norske myndighetene bør velge fornybar energi når det offentlige skal gjøre anskaffelser, bl.a. ved at strømmen som kjøpes inn er dekket opp med produksjon fra fornybare energikilder. Det vil gi økt etterspørsel og derved stimulere investeringer i fornybar energi.

⁶ Kilde: Ecohz: Varedeklarasjon strøm: <http://www.ecohz.com/facts-news/15/vare-deklarasjon-detaljert-info>

⁷ Kilde: Ecohz: Varedeklarasjon strøm: <http://www.ecohz.com/facts-news/15/vare-deklarasjon-detaljert-info>

⁸ Kilde: Store Norske Leksikon <http://www.snl.no/Fornybardirektivet>